

Chemische stoffen beleid en aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen

Commissiedebat Externe Veiligheid belangrijk voor bescherming bronnen voor drinkwater

Tijdens het Commissiedebat Externe Veiligheid van donderdag 26 januari 2023 wordt het chemische stoffen beleid en de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen (inclusief PFAS) behandeld. Dat dit beter moet blijkt uit het geagendeerde impulsprogramma chemische stoffen. Vanuit de bescherming van de bronnen van drinkwater en het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water zijn verbeteringen nodig. De chemische waterkwaliteit in Nederland op basis van de prioritairere stoffen is in 90% van de waterlichamen onvoldoende.

Aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen en PFAS

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), en dan met name Persistente Mobiele en Toxische stoffen (PMT) zijn een risico voor de volksgezondheid en bronnen van drinkwater. Onder andere naar aanleiding van de problemen bij Chemours (PFAS) en Chemelot (Pyrazool) is in 2018 afgesproken (en in 2020 bekrachtigd) dat de bevoegde gezagen in beeld brengen welke ZZS in Nederland worden gebruikt en geloosd. Tegelijk zou in beeld worden gebracht hoe deze ZZS in vergunningen zijn opgenomen en wat bedrijven hebben gedaan om te voldoen aan hun verplichting om de emissies te minimaliseren. Einddatum voor oplevering was januari 2021. Nu, voorjaar 2023, is dit nog steeds niet in afgerond. Met name de (indirecte) lozingen van ZZS stoffen inclusief PFAS op het afvalwatersysteem zijn nog steeds niet in beeld, laat staan dat daar adequate maatregelen zijn genomen.

Dit zorgelijke beeld wordt bevestigd door het aan de Tweede Kamer gestuurde rapport "Evaluatie ZZS-emissiebeleid" 2016-2021 (april 2022) van Arcadis en Berenschot, waarin staat dat: "Een generiek, landelijk beeld van gebruik en emissies uit zowel punt- als diffuse bronnen van de inmiddels ruim 1.700 ZZS is dan ook nog niet aanwezig", waardoor feitelijk niets te zeggen is over de effectiviteit van het ingezette ZZS-beleid.

Het antwoord van staatssecretaris Heijnen van 21 oktober 2022 dat ze niet tegemoet kan komen aan het verzoek van de Tweede Kamer om informatie over de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) door bedrijven, bevestigt dit. De suggestie die in deze brief wordt gewekt dat dit landelijk beeld via een beoogde extra ZZS module in de landelijke emissieregistratie opgelost wordt geeft onvoldoende zekerheid. Helder is immers dat de indirecte emissies, waarvoor vaak algemene regels gelden en geen vergunningsplicht, via de omgevingsdiensten met de huidige aanpak niet in beeld komen. Wat niet in beeld komt zal nooit in registraties belanden.

De overheid heeft dus na 5 jaar nog steeds onvoldoende grip op ZZS. Dit probleem wordt om een aantal redenen steeds urgenter. Toegezegd is om vergunningen voor lozingen in afvalwater van PFAS per direct te toetsen aan de door het RIVM geadviseerde richtwaarde van maximaal 4,4 nanogram PFOA equivalenten (PEQ) per liter om de innamepunten voor drinkwater te beschermen. Tegelijk ligt er een voorstel voor herziening van de Kaderrichtlijn Water, de Grondwaterrichtlijn en de Richtlijn Prioritaire Stoffen waarin ook meerdere relevante stofgroepen in oppervlaktewater en grondwater strenger worden genormeerd. Deze scherpere richtwaarden onderstrepen het belang om beter zicht te krijgen op dit type lozingen. Dit is met name nodig voor de lozingen die niet vergund zijn en onder algemene regels vallen, wat met de komst van de Omgevingswet een groter probleem zal worden. Bij de invoering van de Omgevingswet zullen immers meer lozingen onder algemene regels gaan vallen. Het impulsprogramma chemische stoffen erkent de noodzaak van beter inzicht, maar is niet heel concreet als het gaat over oplossingen. Vewin pleit voor volledig inzicht en minimalisatie van lozingen via de betrokken bevoegde gezagen.

- ▶ **Borg dat Rijkswaterstaat, de waterschappen en omgevingsdiensten voor de zomer van 2023 aangeven hoe ZZS emissies wél in beeld komen en hoe en wanneer deze worden geminimaliseerd.**

Meer informatie:

Harrie Timmer
070 349 08 91
timmer@vewin.nl

Vewin
Bezuidenhoutseweg 12
2594 AV Den Haag
T (070) 3490 850
info@vewin.nl
www.vewin.nl